BOSNA I HERCEGOVINA
UREDZARAZMATRANJE ŽALBI
PODRUŽNICA/FILIJALA BANJA LUKA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РАЗМАТРАЊЕ ЖАЛБИ
ФИЛИЈАЛА БАЊА ЛУКА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
PROCUREMENT REVIEW BODY
BRANCH OFFICE BANJA LUKA

20 -06- 2022

Број: ЈН2-02-07-1-1322-6/22
Бања Лука, 14.06.2022.године

Канцеларија за разматрање жалби Босне и Херцеговине, Филијала Бања Лука рјешавајући по жалби понуђача: Институт за грађевинарство „ИГ“ д.о.о. Бањалука, путем пуномоћника мр Душке Богојевић, адвоката из Бањалуке, без броја од 19.04.2022. године изјављеној на Тендерску документацију, број 13617/22 од 18.04.2022.године, уговорног органа МХ „Електропривреда Републике Српске“ МП АД Требиње ЗП „Рудник и термоелектрана Угљевик“ АД Угљевик у поступку јавне набавке услуге надзора на ремонту турбине, који се води путем конкурентског захтјева за достављање понуда, на основу члана 111. став (1) тачка д) Закона о јавним набавкама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" број 39/14) и члана 230. Закона о управном поступку („Службени гласник БиХ“, бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13), на сједници Вијећа одржаној дана 14.06.2022.године, донијела је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Жалба се усваја.

2. Поништава се Тендерска документација, број 13617/22 од 18.04.2022.године и предмет враћа уговорном органу на поновни поступак.

3. Повратак средстава уплаћених на име накнаде за покретање жалбеног поступка, у износу од 500,00 КМ, извршиће се на основу посебног рјешења овог органа.

4. Усваја се захтјев за накнаду трошкова заступања жалиоца од стране адвоката у износу од 614,25 КМ, док се у преосталом дијелу одбија као неоснован.

5. Обавезује се уговорни орган да надокнади жалиоцу трошкове заступања од стране адвоката у износу од 614,25 КМ, у року од 15 дана од дана извршности овог рјешења.

Образложење

Дана 18.04.2022. године уговорни орган МХ „Електропривреда Републике Српске“ МП АД Требиње ЗП „Рудник и термоелектрана Угљевик“ АД Угљевик (у даљем тексту: уговорни орган) објавио је обавјештење о набавци број 1276-7-2-269-3-291/22 у поступку јавне набавке услуге надзора на ремонту турбине, који се води путем конкурентског захтјева за достављање понуда.

Потенцијални понуђач Институт за грађевинарство „ИГ“ д.о.о. Бањалука (у даљем тексту: жалилац), незадовољан текстом тендерске документације, путем пуномоћника, мр Душке Богојевић, адвоката из Бањалуке, изјавио је жалбу против исте. Предметну жалбу је уговорни орган у складу са чланом 100. став (5) Закона о јавним набавкама прослиједио овом органу на поступање, која је запримљена код истог, дана 16.05.2022.године. Предметна жалба је комплетирана уплатом накнаде за покретање жалбеног поступка, дана 23.05.2022.године.

Жалилац улаже жалбу из разлога што услови из тендерске документације нису у складу са одредбама Закона о јавним набавкама и подзаконским актима донесеним на њега и материјалним прописима који се примјењују у овој области.

Жалилац предметном жалбом спори тачку 4.9. тендерске документације, и заснива на следећим жалбеним наводима:
У тачки 4.9. тендерске документације као доказ техничке и професионалне способности понуђача уговорни орган захтијева ангажовање једног лица машинске струке са искуством од најмање 20 година, надзора на монтажи нових ЛМЗ турбина, надзора на капиталним ремонтима ЛМЗ турбина, надзора на реконструкцијама ЛМЗ турбина, великих снага 200 MW и више. Жалилац сматра да услов за доказивањем 20 година искуства на пословима надзора на монтажи нових ЛМЗ турбина, надзора на капиталним ремонтима ЛМЗ турбина, надзора на реконструкцијама ЛМЗ турбина, великих снага 200 MW и више није у складу са чланом 44. став 2. и 3. Закона о јавним набавкама.
Наиме, према Закону о јавним набавкама уговорни орган је дужан да утврди минималне захтјеве за квалификацију понуђача. Како је ријеч о конкурентском захтјеву за доставу понуда онда је неосновано и у супротности са минимумом квалификационих услова захтијевати доказивање чак 20 година искуства, при чему за уговорни орган није довољно ни доказивање 20 година искуства у струци, већ исто искључиво везује за послове надзора на монтажи нових ЛМЗ турбина, надзора на капиталним ремонтима ЛМЗ турбина, надзора на реконструкцијама ЛМЗ турбина, великих снага 200 MW и више. На овај начин уговорни орган искључује из поступка понуђаче који имају ангажована лица - дипломиране инжењере машинства са нпр. минимално 5 или 10 година искуства у струци и искуством на пословима који су исти или слични предмету набавке.
Осим што је захтјев за доказивањем минимално 20 година искуства стручњака неоснован (чак и општег искуства у струци), посебно је неосновано захтијевати искуство од 20 година на пословима надзора на монтажи нових ЛМЗ турбина, надзора на капиталним ремонтима ЛМЗ турбина, надзора на реконструкцијама ЛМЗ турбина, великих снага 200 M

MW и више. Ово из разлога што се тачно зна које лице је можемо слободно рећи цијели радни стаж радило на таквим пословима јер се ради о специфичном искуству које се може стећи искључиво код уговорног органа, односно код субјеката који се баве дјелатношћу уговорног органа.
Такође, додатно ограничавајуће је што уговорни орган искуство стручњака везује за снагу турбине (200 М MW и више) што је ирелевантно са становишта техничке и професионалне способности понуђача, односно ангажованог лица.
Жалилац сматра и да је постављени услов нејасан и непрецизан јер се поставља питање на који ће начин понуђач доказати искуство од 20 година на пословима надзора на монтажи нових ЛМЗ турбина, надзора на капиталним ремонтима ЛМЗ турбина, надзора на реконструкцијама ЛМЗ турбина, великих снага 200 М MW и више за ангажовано особље, односно да ли се искуство доказује радом од 20 година на траженим пословима у континуитету што мора бити приказано у CV-ију (што је опет готово немогуће јер уговорни орган сам наводи даје количина/обим/опег ове услуге 25 дана па се поставља питање како доказати 20 година) или да је наведено лице радило на радном мјесту чији је опис послова надзор на ремонту турбина, како је тражено.
Чланом 53. став 1. ЗЈН прописано је:
(1) Уговорни орган дужан је припремити тендерску документацију у складу с одредбама овог закона и подзаконским актима. У тендерској документацији уговорни орган даје потпуне информације о условима уговора и поступку додјеле уговора, а који су кандидатима/понуђачима довољни за припрему захтјева за учешће, односно понуда на стварно конкурентској основи.
Такође, чланом 3. ЗЈН прописано је
„ Уговорни орган дужан је да поступа транспарентно, да се у поступку јавне набавке према кандидатима/пону-ђачима понаша једнако и недискриминирајуће, на начин да осигура правичну и активну конкуренцију, с циљем најефикаснијег коришћења јавних средстава у вези с предметом набавке и његовом сврхом“
Жалилац цитира одредбе члана 53. став (1) и одредбе члана 3. Закона о јавим набавкама и предлажем да уговорни орган измијени спорну тачку тендерске документације на начин да се захтијевају минимални квалификациони услови за ангажовано особље и то минимално 5 година искуства у струци и минимално једним послом чији су карактер и комплексност исти или слични предмету набавке.

Жалилац захтијева надокнаду трошкова поступка на име састављања жалбе према наведеном трошковнику у износу од 658,12 КМ, као и да се изврши накнада средстава на име накнаде за покретање жалбеног поступка у износу који одреди надлежни орган (уколико жалба буде предмет поступка пред Канцеларијом за разматрање жалби).

Уговорни орган је доставио изјашњење по жалби, број 15552/22 од 10.05.2022. године у којем предлаже да се жалба одбије као неоснована, те наводи:
„а) Парних турбина које се користе за производњу електричне енергије има много инсталисане снаге од 4-5 MW па до 1200 MW. Обзиром на те велике разлике у снази оне се израђују у различитим конструктивним изведбама тј. са различитим бројем цилиндара, са различитом регулацијом, различитим приводима паре у турбину, са различитим одузимањима, различитим системима напајне воде, регенерације хлађења, са

наткритичним и подкритичним параметрима паре. Свака турбина има своје специфичности.

Потребне су године да би се турбина упознала, да би се стекла практична знања, прикупила потребна документација

Избор стручњака за надзор над радовима турбине није ирелевантно са становишта техничке и професионалне способности понуђача, односно ангажованог лица. Прије ће бити да је то елементарно непознавање материје за коју је уложена жалба.

б) Дипломирани инжењери машинства са 5-8 година рада у неком Термоенергетском погону за производњу електричне енергије не могу бити ни Технолози турбине, а да врше надзор радова на ремонту турбине када се турбина отвара до најситнијих детаља је невјероватна прича. Турбина је чист стручни посао. Пракса је да након 7-10 година рада у производњи ће се упознаје цјелокупан процес производње електричне енергије се може доћи до позиције Технолога на турбини у рангу припрвника.

Дипломирани инжињери са 5-10 година искуства не могу радити као надзор у ремонту турбине. Овај став је чисто техничке стручне природе.

ц) Обзиром на различиту снагу и сама изведба турбина се конструктивно мјења. У принципу код турбина до 200 MW имамо два (2) цилиндра, код турбина изнад 250 MW имамо три (3) и више цилиндара, код турбина изнад 800 MW понегдје и два (2) вратила (ротора) шест (6) цилиндара. Сходно томе се траже и стручна лица која ће бити надзор на извођењу радова у ремонту турбине. Турбина у ТЕ Угљевик има инсталисану снагу 300 MW, има три (3) цилиндра

Услов који је наведен у тендерском документу, а односи се на турбине снага 200 MW и више је минималан технички услов.

д) ЛМЗ је произвођач турбине у ТЕ Угљевик. Сходно томе огромна количина потребних података, цртежа, дјелова, опреме према пословној политици ЛМЗ су њихова својина и могу се користити и уграђивати уз њихово допуштење, под њиховим надзором, уз одговарајућу надокнаду. Вршилац надзора на радовима турбине МОРА знати радити турбине ЛМЗ. Радно искуство на ЛМЗ турбинама је уско повезано са познавањем ЛМЗ машина.

Услов наведен у тендерском документу а везано за минимално 20 година рада на ремонту, градњи, реконструкцији ЛМЗ машина као и на познавању основних правила и норматива ЛМЗ је чисто технички услов.

Увидом у жалбени навод везан за доказивање рада на турбинама исте или сличне снаге у протеклих 20 година, Уговорни орган је утврдио даје исти неоснован, те да жалиоцу уопште није јасно или неће да знате о чему се ради. Уговорни орган појашњава да су послови на турбинама изузетно сложени, неки мање, неки више. Вјероватно најсложенији послови су када се турбина поставља односно гради, како је уобичајено рећи од бетона до првих мегавата. Знају да трају на самој турбини и годину. Има послова који се раде приликом стандардног ремонта, као и овога, који је планиран код нас од 25 до 35 дана, капитални ремонт турбине траје ца 75 дана итд. Надзор над радовима је за то вријеме, док трају радови, а на крају се потпишу записници, блок синхронизује на мрежу, постоји дневник рада документује се и то је све гаранција о извршеном послу. Тај неко који врши надзор, не врши надзор читаву годину, можда има 3 можда 5 послова на години. CV је једини документ којим се то може видјети и разлучити ко ради у струци уске специјалности

која нама треба. Нас не интересује број година радног стажа уписаног у књижицу. Нас интересује континуитет послова у протеклих 20 година . Гледамо стручност рада на ЛМЗ турбинама, број послова, све оно што на крају крајева један ремонт чини успјешним.

Прије упуштања у разматрање жалбених навода овај орган је утврдио да је жалба допуштена, благовремена и изјављена од стране овлаштеног лица, све у складу са чланом 109. Закона о јавним набавкама,

Овај орган је утврдио да су испуњени и формални услови за рјешавање по жалби у складу са члановима 105. и 108. став (3) Закона о јавним набавкама.

Жалба је основана.

Увидом у достављене доказе, те анализом сваког доказа појединачно и у њиховој међусобној вези, а све у односу на жалбене наводе и прописани законски поступак, овај орган је утврдио да је жалба основана.

Жалилац предметном жалбом спори тачку 4.9. тендерске документације, јер сматра да услов за доказивањем 20 година искуства на пословима надзора на монтажи нових ЛМЗ турбина, надзора на капиталним ремонтима ЛМЗ турбина, надзора на реконструкцијама ЛМЗ турбина, великих снага 200 MW и више није у складу са чланом 44. став 2. и 3. Закона о јавним набавкама, те да истим уговорни орган искључује из поступка понуђаче који имају ангажована лица - дипломиране инжењере машинства са нпр. минимално 5 или 10 година искуства у струци и искуством на пословима који су исти или слични предмету набавке.

Овај орган је извршио увид у тачку 4.9. под а) тендерске документације (страна 6 теендерске документације) и утврдио како је уговорни орган у погледу доказивања Техничке и професионалне способности прописао услов за квалификацију кандидата; како слиједи:
„а) Да има располагању следеће кадрове за извршење предметне услуге:
- са искуством од најмање 20 година, надзора на монтажи нових ЛМЗ турбина, надзора на капиталним ремонтима ЛМЗ турбина, надзора на реконструкцијама ЛМЗ турбина, великих снага 200 MW и више)..... 1 извршилац машинске струке."

У одредби члана 44. став (2) и (3) Закона, законодавац је прописао да *уговорни орган у тендерској документацији дефинише услове за квалификацију на начин да утврди* ***минимум захтјева за квалификацију кандидата/понуђача*** *у погледу њихове личне способности, економског и финансијског стања, те њихове техничке и/или професионалне способности. Минимум квалификационих услова које уговорни орган одреди за кандидате/понуђаче, као и документи који су потребни за њихово доказивање обавезно треба да буду сразмјерни предмету јавне набавке и у складу с њим. Постављени услови не смију имати* ***ограничавајући карактер на конкуренцију*** *и морају бити јасни и прецизни.*

Одредбом члана 3. Закона о јавним набавкама је прописано да је *уговорни орган дужан да поступа транспарентно, да се у поступку јавне набавке према кандидатима/понуђачима понаша једнако и недискриминирајуће, на начин да осигура правичну и активну конкуренцију, с циљем најефикаснијег коришћења јавних средстава у вези с предметом набавке и његовом сврхом.*

Имајући у виду напријед цитиране одредбе тендерске документације и Закона о јавним набавкама, утврђује се како је спорна одредба тендерске документације којом се захтјева квалификације лица која су одговорна за пружање конкретних услуга са искуством од најмање 20 година, надзора на монтажи нових ЛМЗ турбина, надзора на капиталним ремонтима ЛМЗ турбина, надзора на реконструкцијама ЛМЗ турбина, великих снага 200 MW и више у супротности са одредбама члана 44. став (2) и (3) ЗЈН, као и члана 3. ЗЈН, јер одредбе тендерске документације не представљају минимум захтјева за квалификацију нити су сразмјерни предмету јавне набавке и у складу с њим.

Наиме, утврђено је да уговорни орган искуство за лице које је одговорно за пружање конкретних услуга захтијева да има радно искуство у трајању од најмање 20 година на пословима надзора који кумулативно обухватају и монтажу нових ЛМЗ турбина и капитални ремонт и реконструкцију ЛМЗ турбина, великих снага 200 MW и више, је у супротности с одредбама ЗЈН, јер искључује могућност ангажмана лица које:

- има богато искуство у периоду мањем од 20 година,

- има искуство на сличним послова као што је предмет набавке,

- има искуство на пословима који су исти предмету набавке, обзиром да је предмет набавке усллуга надзора на ремонту турбина, а уговорни орган захтјева искуство које поред надзора над ремонтом обухвата и надзор над монтажом нових ЛМЗ турбина и реконструкцији ЛМЗ турбина и

- лица која имају искуство на турбинама мање снаге од 200 MW.

Оваквим захтијевом уговорни орган додатно усложњава поступак јавне набавке за шта не пружа адекватно образложење. Изјашњење уговорног органа је засновано на ставу да је приписани спорни услов чисто техничке стручне природе, те према мишљењу овог органа уговорни орган не даје јасне, и у довољној мјери увјерљиве доказе, на основу којих би се могло закључити, посљедично и прихватити да прописани услов у вези са искуством лица ангажованих у сврху реализације уговора, представља минимум квалификационих услова, те да истим није ограничена конкуренција.

Имајући у виду да уговорни орган није поступио у складу са чланом 102. став (3) Закона о јавним набавкама, односно није доказао постојање чињеница и околности у вези са напријед наведеним спорним питањима, везаних за тачку 4.9. под а) тендерске документације, жалбени навод је **основан.**

На основу напријед наведеног, а имајући у виду основаност предметне жалбе, која доводи до поништења спорног акта, одлучено је као у диспозитиву, у складу са чланом 111. став (1) тачка д) Закона о јавним набавкама и чланом 230. став (2) Закона о управном поступку („Службени гласник БиХ“, број 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16).

Повратуплаћених средстава по основу накнаде за покретање жалбеног поступка, у износу од 500,00 КМ, извршиће се посебним актом, у складу са чланом 108. став (7) Закона о јавним набавкама и чланом 4. Инструкције о начину уплате, контроле и повратанакнада прописаних чланом 108. Закона о јавним набавкама.

Имајући у виду висину постављеног захтјева за трошкове поступка, овај орган је у складу са одредбама са чланом 3. и 12. Тарифа о наградама и накнади трошкова за рад адвоката ("Службени гласник Републике Српске" број: 68/05) у конкретном случају приступио одлучивању о трошковима овог поступка, сматрајући да у конкретном случају треба примјенити тарифе у поступцима у непроцјењивим стварима. Жалиоцу припада накнада трошкова поступка у укупном износу 614,25 КМ, за састав жалбе.

Наиме, складу са чланом 3. и 12 Тарифа о наградама и накнади трошкова за рад адвоката ("Службени гласник Републике Српске" број: 68/05), а који се састоје од трошкова израде поднеска у свим неименованим поступцима, у износу од 150 бодова односно 300,00 КМ, увећано за 50% за састављање правног лијека, а што износи 75 бодова односно 150,00 КМ, те паушална награда у износу од 25% од износа награде одређене Тарифом 3, за радњу предаје жалбе на надлежно поступање односно 75,00 КМ, све увећано за 17% ПДВ-а, а што свеукупно износи 614,25 КМ.

Поука о правном лијеку: Ово Рјешење је коначно и извршно. Против овог Рјешења може се тужбом покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема Рјешења. Такса на тужбу износи 100,00 КМ.

ПРЕДСЈЕДНИК ВИЈЕЋА

Томислав Ћужић

Доставити:
1. Жалиоцу,
2. Уговорном органу,
3. У спис предмета.

